

ПОЛІТИКА ПОЛЬЩІ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ І НАУКИ: СУЧАСНИЙ КОНТЕКСТ

Ключові слова: освітня політика, реформування освіти, система шкільної освіти в Польщі.

Метою роботи є аналіз сучасної освітньої політики Польщі.

Постановка проблеми. Польський уряд реалізує амбітну стратегію розвитку країни, а саме перебудову польської економіки за рахунок запровадження передових знань та наукових досліджень у контексті інноваційності. Польща поставила собі за мету наздогнати найбільш розвинені країни світу у сфері науки, підготовки молодих кваліфікованих кадрів, а отже, як наслідок й за темпом економічного розвитку. У відповідь на глобалізаційні зміни та виклики освіта у Польщі продовжує розвиватися шляхом реформування всіх її ланок, вдосконалення законодавчої освітньої бази, підвищення рівня якості та відповідності кращим європейським та світовим стандартам.

Методологія, методи та дослідницькі інструменти. Для проведення дослідження були застосовані загальнонаукові методи, а саме – аналізу й синтезу. Теоретичний аналіз будувався на аналізі законодавчої бази Польщі у галузі освіти, синтез уможливив зробити узагальнення щодо ключових напрямів освітньої політики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виявлено, що сучасний процес реформування освіти Польщі передбачає розвиток та зміни за такими ключовими напрямками: **Реформування структури шкільної освіти** – вона була розпочата наприкінці 2016 р. після прийняття «Закону про освіту» («Prawo oświatowe», пол. мовою) та Закону «Положення про введення закону про освіту» («Przepisy wprowadzające Ustawę – Prawo oświatowe», пол. мовою). Структурно в системі шкільної освіти відбулося запровадження 8-річної початкової або основної школи, замість 6-річної школи, а також ліквідовано гімназії. Крім того, відповідно до Закону, 3-річні загальноосвітні ліцеї стали 4-річними ліцеями, а 4-річні технікуми – 5-річними технікумами. **Вчитель в системі освіти** – зміни щодо оплати та стандартизації праці, підвищення вимог щодо професійного розвитку вчителів, розробка механізмів щодо їх кар'єрного зростання, підвищення престижу професії. **Якість освіти** – поліпшення якості роботи школи, зокрема з точки зору учнів зі спеціальними освітніми потребами, в тому числі в контексті іспитів таких

учнів. **Школа майбутнього, з урахуванням прогностичних викликів** – сучасна школа повинна виховувати в учнів здатність ефективно працювати у динамічно змінюваній реальності XXI-го століття, розвивати в учнів ключові компетентності та інноваційні навички. Важливі аспекти сучасної освіти повинні включати роботизацію і штучний інтелект. **Учень в системі освіти** – освітяни, науковці повинні відповісти на питання, як має виглядати школа за 25 років, і якого учня необхідно виховати. Мета освіти, відповідно до сучасних реалій, передбачає не стільки орієнтацію на трансляцію знань та інформацію, скільки на формування та стимулювання пізнавальної активності учнів, тобто навчити їх вчитися. Важливим аспектом освітнього процесу є виховання і розвиток патріотичних почуттів в учнів. **Посилення ролі батьків в системі шкільної освіти** – згідно польського законодавства, батьки є партнерами школи і можуть активно впливати, через батьківські ради на діяльність школи. Існує запит з боку громадськості щодо розширення повноважень батьківських рад, зокрема в фінансовій і управлінській сфері (можливість спільного створення фінансового плану школи та готовність впливати на оцінку роботи школи, зокрема на оцінку роботи директора школи). **Реформування вищої школи** – Закон «Про вищу освіту і науку», Закон 2,0 (Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tzw. Ustawa 2.0), прийняття у 2018 р., направлений на структурні, якісні, та організаційні зміни, зокрема, в сфері підготовки наукових кадрів, в оцінюванні якості наукової діяльності, посилення автономії університетів (прийняття власних статутів), запровадження університетських рад, підвищення підзвітності університетів шляхом широкого залучення громадськості до їх управління тощо. **Розбудова наукової школи** – держава поставила собі за мету створення умов для наукових досліджень світового рівня й навчання майбутніх інтелектуальних еліт. Щоб спонукати учених повернутися до Батьківщини Уряд у 2018 р. запровадив програму «Польські повернення», на реалізацію якої виділено 40 млн злотих (понад 9 млн євро). Крім того, ЄС виділив кошти (понад 68 млн. євро) десятком найбільшим вузам країни. Університети планують використати їх на підвищення професійного рівня науково-педагогічних кадрів, збільшення мобільності студентів і пристосування освітніх програм до потреб, пов'язаних із розвитком сучасних технологій.

Отже, Польща, ставлячи амбітні цілі, велику увагу приділяє розбудові сектору освіти і науки, якісній підготовці професійних кадрів та створенню потужної наукової школи вітчизняних науковців. Система освіти Польщі активно модернізується відповідно до вимог польського суспільства та Європейської Спільноти. Вона на сучасному етапі характеризується інноваційністю, цілісністю, науково-обґрунтованістю та прогностичністю.